

Könyvismertetés

Dr. Szlávik Lajos szerk.: A vízügyi szolgálat 70 éve (1953-2023)
Vízügyi Közlemények különszám, Budapest
Nyomtatott verzió: 612 oldal

612 oldal! Tekintélyes könyv, keménytablába kötve, nem az a klasszikus folyóirati különszám! Több annál, egy monográfia!

Amikor két évvel ezelőtt, 2023. október 2-án egy ünnepség során a szónokok, *Láng István* OVF főigazgató és *dr. Váradi József*, az OVF Vízügyi Tudományos Tanácsának elnöke megemlékeztek az évfordulóról, akkor elhatározás született, hogy a jeles eseményről a szolgálat szakfolyóirata, a *Vízügyi Közlemények* különszámot jelentessen meg. Ha az akkori elképzelés az első nekifutásban egy kissé testesebb lapszámban gondolkodott, hamar kiderült, hogy a hét évtizedre való visszatekintésnek nem csupán az ünnepi beszédek kell tartalmaznia, hanem célszerű az eltelt idő szakmai történetét is görcső alá venni. Mert van miről számot adni! Különösen egy olyan időszakban, amikor a vízügyi szolgálat feladatai és szervezete – kormányzati intézkedést követően – a Belügyminisztériumtól átkerült az Energiaügyi Minisztérium felügyelete alá. Az új helyzetben ésszerű döntés volt alaposabban áttekinteni a hetven év vízügyi történetét, számot vetve a sikerek és kudarcok tapasztalataival, s lehetőleg minél több adatot szolgáltatni mindazok számára, akik fontos kérdésekben döntési helyzetbe kerülnek.

A különszám anyagának összegyűjtését, megírását és kiadvánnyá szerkesztésének nehéz feladatát *dr. Szlávik Lajos* vette vállára. Részfeladatok tekintetében segítségére voltak: *Fejér László*, *Pesél Antal*, *Reich Gyula* és *dr. Váradi József*.

Munkájuk nem lehetett volna eredményes, ha nem vették volna igénybe a 12 vízügyi igazgatóság adatközlőinek közreműködését.

Tekintettel arra, hogy az egységes vízügyi szolgálat kialakulásának gyökerei sokkal régebbi időkre vezethetők vissza; így az érdemi tárgyalás közel 15 oldalon keresztül egészen 1953-ig, az előzmények rövid összefoglalásával kezdődik. A 70 éven belül is komoly cezúra váltás következett be 1990-ben. Ezért célszerű volt a szakmai fejlődést két részletben tárgyalni, a rendszerváltás előtti, szocializmus korszakában történtek, illetve az azt követő, máig terjedő időszak eseményeit összefoglalni. Az első korszakkal közel 65 oldalon foglalkozik a kötet, míg az 1990 utáni szakmatörténeti viszonyokról 270 oldalnyi szöveg, táblázat, térkép és egyéb megértést segítő illusztrációk segítik a megértést.

ráció ad számot. A gondos szerkesztési elveknek köszönhetően nem csak a szakágazatok tevékenységének fejlődésére tért ki a szerzők figyelme, hanem az intézményrendszer alakulására, az ezeket befolyásoló jogszabályi változásokra, valamint az igencsak fontos nemzetközi vízügyi kapcsolatokra, a vízügyi kutatás, oktatás-képzés helyzetére és a vízügyi feladatokkal kapcsolatos szakmai szervezetek tevékenységére is. Nagyon tanulságos, hogy a kiadvány lapjain megjelenik az állami feladatok ellátásának szakemberi háttere, a közfoglalkoztatási rendszer tanulságainak elemzése, s a létesítmények fenntartási és üzemeltetési ráfordításainak alakulása.

Az országos áttekintéseket a területi vízügyi szervezetek, az igazgatóságok bemutatása kíséri mintegy 70 oldal terjedelemben. Miközben nagyon sok hasonlóság van az egyes igazgatóságok feladatai között, addig minden egyes „vizig”-nél eltérő a szakfeladatok hangsúlya. És ez teljesen természetes, hiszen az igazgatóságok területi „kiosztása” nem a megyehatárok közigazgatási gondolkodását követi, hanem a vízgyűjtőterületi elvet. A szerkesztés során arra is ügyeltek, hogy minden egyes igazgatóság kronológiai szerkezetben mutassa be saját fejlődésének „mérőköveit”. Ugyancsak a kötet adatgazdagságához járul hozzá, hogy – a minisztériumoktól az igazgatóságokig – minden szervezet szakmai vezetőinek nevét (élőket és elhunytakat egyaránt) táblázatokba foglalva közreadják, beosztásuk kezdő- és befejező időpontjával együtt.

A monográfiában eddig említett tárgyalási részt a gazdag melléklet állomány teszi teljessé. Itt kapott helyet a szolgálat 1948-2023 közötti kronologikus eseménytörténete; a nevezetes és országos jelentőségű vízkárelhárítási események rövid összefoglalói; a vízügyi igazgatóságok területét, működését, valamint tevékenységét jellemző alapadatok; a vizekre vonatkozó jogszabályok listája; a nagyon fontos fogalom meghatározások; a rövidítések jegyzéke; a forrásmunkák.

A szolgálat történetének bemutatását követően helyet kapott a kötetben az 50 éves Magyar Környezetvédelmi és Vízügyi Múzeum (az esztergomi Duna Múzeum), illetve a Környezetvédelmi és Vízügyi Levéltár rövid története is.

A kiadvány szerkesztője és munkatársai kezdettől tisztában lehettek azzal, hogy munkájuk nyomán nem egy izgalmas bestseller fogja elhagyni a nyomdagépet, hanem egy olyan kiadvány, amit a szakemberek az íróasztaluk melletti polcon fognak tartani, s azt nem egy ültő helyükben fogják végigolvasni, hanem időről-időre leemelik a polcra, utána néznek egy-egy adatnak, vagy szaktörténeti eseménynek.

Ha ezt a feladatát a kiadvány teljesíteni fogja, akkor nem volt hiábavaló mindazok szorgos munkája, akik segítettek létrehozni ezt a szakmatörténeti kötetet, a Vízügyi Közlemények 2024. évi különszámát!

Jó olvasást kívánunk!

Fejér László